

Haberá desunión do Reino Unido?

Descrición

O 6 de maio do 2021 houbo eleccións no Reino Unido, municipais e dos Parlamentos de Escócia e Gales, e os resultados, máis sorprendentes do que se esperaban, poden dar algunha idea de como anda o da posíbel desunión do Reino Unido.

Xusto antes das eleccións parecía haber a posibilidade de que se desunira o Reino Unido se, á vitoria dos independentistas da Escócia que se daba por feito, sumábase un bon resultado para o Plaid Cymru, o partido nacionalista de Gales. Iso tería debilitado o unionismo en xeral e levado a pensar que o independentismo estaba subindo.

O partido independentista da Escócia anunciara que, se obtiña outra vez maioría no Parlamento escocés, exixiría outro referendo sobre a independencia do país. Obtivo maioría, non absoluta pero case, e anunciou que o pediría. Podía telo pedido antes, pero non o fixo porque pensaba que non o gañaría. Cando fora o anterior, en 2014, acordárase que non habería outro polo menos até pasada unha xeración, pero o goberno escocés argumenta que as circunstancias mudaron tanto que está xustificado. O que mudou foi que o Reino Unido deixou de formar parte da Unión Europea e o partido independentista alega que Escócia, no referendo do brexit, votou por quedar na Unión Europea. Poderíase dicir, portanto, que os independentistas non queren a independencia total da Escócia, senon cambiar a unión do Reino Unido pola da Unión Europea. E un problema fundamental con iso está en que a Unión Europea até agora dixo que non a aceptaría por non ser unha "nación", aínda que no Reino Unido é unha das catro nacións, así chamadas, que o constitúen: Inglaterra, Gales, Escócia e Irlanda do Norte.

Cando foi o referendo anterior dicíase que Escócia quería deixar o Reino Unido pero levando a "subvención", a raíña e a libra esterlina. A "subvención" é o diñeiro que recibe según a "fórmula Barnett". que é a que se usa para o reparto do gasto público entre as catro nacións. O propio Barnett, que inventou a fórmula nos anos setenta, cando estaba no goberno de Callaghan, dixo e escribiu moitas veces que nunca imaxinara que, décadas mais tarde, seguiría usándose algo que el formulara para o momento, e cuxo resultado era arbitrario e inxusto. Con esa fórmula, Escócia está recibendo nestes momentos case un 30% mais que Inglaterra, por exemplo. O que antes non querían os escoceses, a pesares da inclinación europeísta que pudieran ter, nen mesmo os independentistas, era entrar no eurozona; agora non se sabe. Mas, se a Unión Europea se abrandara e, por motivos políticos, aceptase a integración da Escócia, sería de importancia fundamental saber as condicións económicas e se entraría como país contribuidor ou receptor. Agora que a Unión Europea perdeu un dos que mais contribuían, que era o Reino Unido, non parece moi probábel que admitise a Escócia como país receptor de fondos. E entrar como contribuidor neto sería catastrófico para a economía escocesa, de non ser que mudaran moito as cousas.

Todas as previsións apuntan a que, se Escócia deixara o Reino Unido, o nivel económico baixaría moitísimo, nos primeiros anos polo menos. Pero na cuestión da independencia dos países o que mais conta é o sentir. No referendo anterior viuse que ese sentir estaba moi dividido, e semella que segue así.

Neste momento, xusto cando se está empezando a saír da pandemia, é imposible saber como vai ir todo. A xestión da vacinación contra o covid favoreceu a unión do Reino Unido, pois que se viu moi claro que non tería sido tan boa se non a fixera pola súa conta e afastada da Unión Europea. E un elemento importantísimo é o da situación dos outros partidos políticos, porque é moi posíbel que parte do voto que recibe o partido independentista veña de que moitos non queren votar nen polo Partido Conservador nen, menos aínda, polo Laborista, que foi o que, durante moitos anos, contou cō voto masivo dos escoceses.

Nestas eleccións de maio destacou o desgosto dos votantes de todo o Reino Unido, menos os de Gales, cō Partido Laborista. Se a esquerda aínda seguía pensando que o "pobo" se equivocara cō brexit e que estaría pesaroso e votaría aos que querían quedar na Unión Europea, demostrouse máis unha vez que non era así. E, se pensaba que a clase traballadora do Norte, que votara masivamente polo partido Conservador dirixido por Johnson porque fora o que prometera deixar a Unión Europea e o fixo, estaría tamén arrependida, sucedeu todo o contrario: o "muro roxo" (the Red Wall), os distritos eleitorais do Norte, que sempre votaban polo Partido Laborista até os últimos tempos, refrendaron que non

querían ese laborismo que lles parecía elitista e condescente, e que non conectaba coa xente nen lle facía caso.

Porén, a mais grande sorpresa desas eleccións foi mesmamente o trunfo do Partido Laborista, e o fracaso dos independentistas, en Gales. Semella que en Gales a esquerda conectou coa xente corrente e obtivo un grande trunfo. E iso é algo que podería suceder na Escócia se, no futuro, o Partido Laborista mudara de maneira de pensar e actuar e abandonara esa condescendencia e atitude distante que, polo que se está vendo, tanto incomoda aos votantes ingleses e escoceses.

E qué pensan os da nación inglesa, a única que non ten Parlamento propio? Porque en toda a historia da devolution, concepto xurídico que significa transferencia de poderes ou descentralización, das catro nacións do Reino Unido, a única que quedou sen Parlamento foi Inglaterra, e iso resulta na anomalía ou asimetría de que os ingleses non podan intervir para nada nos parlamentos escocés, galés e norirlandés, pero que no Parlamento de Westminster, que é o de todas as nacións do Reino Unido, teña que haber debates ás veces de asuntos que son só ingleses, porque non hai outro sitio onde debatilos. A razón desa asimetría foi seguramente a de que Inglaterra ten moita mais poboación que as outras nacións e, aínda que a cuestión se menciona algunha vez, non parece que preocupe moito nen que haxa moita ansia de cambiar as cousas. Pero o que parece, segundo as enquisas de opinión, é que o sentimento dos ingleses mudou algo desde o último referendo, no que, se Escócia tivera votado en favor de deixar o Reino Unido, teríano sentido en xeral. Agora semella que a moitos non lles importaría que marchara e que mesmo hai algúns que quixerían que o fixera, de cansados que están dos laios dos independentistas en Westminster e de que Escócia leve a mellor parte no reparto do diñeiro entre todos.

Boris Johnson, o Primeiro Ministro do goberno británico, está determinado a loitar polo unionismo e Nicola Sturgeon, a Primeira Ministra do goberno escocés, polo independentismo. Se houbera un referendo na Escócia, que é case seguro que haberá, non sería nos dous anos próximos, que haberá que dedicar a recuperarse da pandemia, e niso parece que están todos dacordo. Non é posíbel adiviñar como estarán as cousas aquí a dous anos: Johnson asegura que o seu goberno vai descentralizar máis e levar prosperidade a todo o Reino Unido e non só a Londres e o Sur. Se fai o que di, talvez os escoceses sentiranse menos inclinados a buscar a separación, porque en todo isto hai un elemento de fondo e importante: o feito de que Escócia formou parte de todo o británico, desde o imperio até a revolución industrial, tanto ou máis que Inglaterra, e que moitos escoceses séntense tan británicos como os ingleses. E un grave problema que podería xurdir se houbera un referendo e gañaran os independentistas, pero unha grande parte dos escoceses votaran por seguir no Reino Unido, sería o de que Escócia podería terminar como Irlanda, dividida entre unha Escócia independente e unha Escócia unionista. Será interesante observar o desenvolvemento da devolution do Reino Unido nos dous próximos anos.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Europa

ETIQUETAS

IGADI Galicia internacional

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

Relaciones Internacionales

Fecha de creación

noviembre 17, 2021

Campos meta

Autoría : 13892

Datapublicacion : 20211117

Subtítulo : Artigo extraído do Libro Homenaxe a Xulio Ríos Paredes "Unha vida de compromiso para unha Galicia universal"